

Lisätalousarvioaloite LTA 38/2018 vp

Timo Harakka sd ym.

Lisätalousarvioaloite määrärahan lisäämisestä ammatilliseen työvoima- ja kotouttamiskoulutukseen (20 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Työelämän muutosvauhti on nopeaa. Ammatillinen työvoimapolitiittinen koulutus on tehokas väline uudistaa työttömän ihmisen osaamista ja täydentää työmarkkinoiden osaamistarvetta. Se mahdollistaa nopean reagoinnin alueen rakennemuutoksiin.

Lisäksi ammatillisen työvoimakoulutuksen avulla voidaan tehokkaasti vastata työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmiin.

Vuonna 2015 ammatilliseen koulutukseen varattiin yli 16 311 henkilötyövuotta. Vuodelle 2017 on varattu 9 680 henkilötyövuotta eli vähennys on 6 631 henkilötyövuotta. Tämä tarkoittaa kahdessa vuodessa yli 100 miljoonan euron leikkausta ammatillisen työvoimakoulutuksen määrärahaan.

Nyt tutkintoon tähtäävä koulutus siirtyy opetus- ja kulttuuriministeriöön ja jäykistää koulutuksen tarjontaa.

Uuden ammatin ja täydennyskoulutuksen merkitystä ei voi liiaksi korostaa. Se rakentaa sillan työstä työhön ja tukee työpaikan säilymistä. Työvoimapolitiittinen koulutus rakentaa siltaa työttömyydestä työhön.

Koulutuksen ja työttömyyden välillä on yhä voimakas kytkös. Vaikka korkeammin koulutettujen työttömyys on pahentunut, silti se on selvästi alhaisempaa ja lyhytkestoisempaa kuin pelkän peruskoulun varassa olevien tai toisen asteen opintojen suorittaneiden työttömyys.

Suurin osa pitkäaikaistyöttömistä on pelkän peruskoulun varassa tai toisen asteen koulutuksen varassa. Korkeasti koulutettuja pitkäaikaistyttömiä on suhteellisen vähän.

Työvoimapolitiittisen koulutuksen volyymi on laskenut ja painopiste on siirtynyt omaehtoisen koulutukseen. Kaikki halukkaat eivät saa oikeutta omaehtoisen koulutukseen. Omaehtoista koulutusta on lisättävä. Sillä voidaan myös osittain korvata ammatillista tutkintoon tähtäävää koulutusta ja muuntokoulutusta.

Nykyisin työtön voi opiskella työttömyysturvalla, jos täyttää työvoimapolitiittiset kriteerit. Kriteerit ovat moninaiset ja niiden tulkinta vaikeaa. Eri TE-toimistojen päätökset eroavat toisistaan.

Lisätalousarvioaloite LTA 38/2018 vp

Kuuden kuukauden oikeus opiskella omaehtoisesti ilman TE-toimiston lupaa on tervetullut, mutta se ei korvaa niiden työttömien työvoimapolitiittista koulutusta, jotka eivät ole niin aktiivisia ja itsenäisiä kouluttautujia.

Työttömän tilannetta helpottaisi se, että kriteereistä luovuttaisiin edes väliaikaisesti. Samalla helpotettaisiin TE-toimistojen ruuhkaa ja työvoimaneuvojien panosta irtoaisi enemmän varsinaiseen työnvälitykseen.

Maahanmuuttajien määrä on lisääntynyt. Onnistuneen integroinnin ja työllistymisen taustalla on laadukas kotoutuminen. Ilman kielitaitoa ja yhteiskunnan tuntemusta on vaikea olla täysivaltaisen kansalainen.

Kotouttamiskoulutuksen volyymia on nostettu, mutta se ei vielääkään ole riittävällä tasolla.

Vuodelle 2017 hallituksen säästö kohdistui vailla riittävää ammatillista valmiutta olevaa työtöntä kansalaista kohtaan. Samaan aikaan hallitus kohdensi momentille 20 000 000 euron hallitusohjelmansa mukaisen toimintamenosäästön.

Hallituksen on arvioitu leikanneen ammatillisen koulutuksen aloituspaikoista 3 000—4 000. Vuodelle 2018 se vastaavasti lisää aloituspaikkoja tuhannella.

Määrärahalisäystä ei ole tarkoitettu ympärivuotiseen perusrahoitukseen, vaan tarkoitettu lisätä alueellisesti koulutuksen volyymia tarpeen mukaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 20 000 000 euroa momentille 32.30.51 ammatilliseen työvoima- ja kotouttamiskoulutukseen.

Helsingissä 5.6.2018

Timo Harakka sd
Joona Räsänen sd
Harry Wallin sd